

FM: Cenu kritumu augustā ietekmē sezonālie faktori

Publicēts: 31.01.2018.

Jau tradicionāli augustā ir vērojama zemākā mēneša inflācija, kuru pārsvarā ietekmē jaunās augļu un dārzeņu ražas ienākšana tirgū un apģērbu un apavu vasaras kolekciju izpārdošana. Atbilstoši Centrālās statistikas pārvaldes datiem augļu un dārzeņu cenas augustā samazinājās attiecīgi par 3,3% un 14,9% salīdzinājumā ar šā gada jūliju, savukārt apģērbu un apavu cenas bija par 2% zemākas.

Ņemot vērā, ka šīm preču kategorijām ir samērā liels īpatsvars kopējā patēriņa grozā, kopējais patēriņa cenu indekss nokrita par 0,7%, tai skaitā gandrīz 0,4 procentpunktus noteica tikai augstāk minēto preču cenu kritums. Neskatoties uz kritumu, šādas patēriņa cenu izmaiņas norāda uz veselīgu cenu sezonālātes dinamiku. Sagaidāms, ka straujāks cenu kāpums turpmākajos mēnešos kompensēs šī mēneša kritumu.

Noderīga ziņa? Padalies!

Citādāka situācija ir salīdzinājumā ar 2015. gada augustu. Pēc simboliska pieauguma jūlijā, gada inflācija šā gada augustā atkal ir nonākusi līdz nulles atzīmei. Taču, ņemot vērā šī brīža patēriņa cenu noteicošos faktoros, gada inflācija līdz šā gada beigām tomēr atgriezīsies. Joprojām inflāciju mazina pārsvarā ar energoresursiem saistīto cenu kritums, ietekmējot degvielas un energoapgādes pakalpojumu cenu Latvijā. Tā degvielas cenas salīdzinājumā ar pērnā gada augustu samazinājās par 10,2%, savukārt gāzes un siltumenerģijas cenas mājāsaimniecībām bija attiecīgi par 11% un 9,5% zemākas. Ņemot vērā to, ka jēlnaftas cena par vienu barelu septembra sākumā pietuvojās iepriekšējā gada līmenim, tad degvielas cenu kritums septembrī visticamāk būs jau krietni mazāks. Savukārt ar mājokli saistītajiem energoapgādes pakalpojumiem līdzvērtīgs cenu kritums saglabāsies līdz gada beigām tarifu aprēķināšanas metodoloģijas dēļ. Ja degvielas cenas reaģē samērā strauji uz notikumiem pasaules biržās, tad gāzes un siltumenerģijas cenas pielāgojas pakāpeniski.

Sprīžot pēc ANO Pārtikas un lauksaimniecības organizācijas datiem, pārtikas cenas pasaulē ir stabilizējušās, un pēc vairāk nekā trīs gadu pārtraukuma augustā fiksēts pirmais cenu kāpums gada griezumā. Lai arī kopumā pārtikas cenu indekss pasaulē uzrādīja pieaugumu, atsevišķās pārtikas nozarēs saglabājas sarežģīta situācija, piemēram, graudaugu un piena cenas turpina samazināties tirgus pārprodukcijas dēļ. Tādējādi būtisks augšupvērstis spiediens uz pārtikas cenām Latvijā tuvākajos mēnešos nav gaidāms. Augustā pārtikas cenas Latvijā kopumā pieauga par 0,4% gada izteiksmē, palielinoties gaļas, zivju un cukuru cenai. Savukārt piena produktu un eļļas cenas turpina samazināties.

Kopumā preču cenas samazinājās par 1,2%, kamēr pakalpojumu cenas uzrādīja 3% kāpumu, kas ir straujākais pieaugums kopš pērnā gada vidus. Pakalpojumu cenu izmaiņas augustā, kas labāk atspoguļo ekonomiskos procesus vietējā tirgū, nodrošināja cenu kāpumu atpūtas un kultūras pakalpojumiem, kā arī telekomunikāciju un medicīniskiem pakalpojumiem. Savukārt ar mājokļu uzturēšanu saistīto pakalpojumu cena pieauga par 8,4%, ko ietekmēja PVN ieviešana namu apsaimniekotājiem no šā gada 1. jūlija.

Analizējot inflācijas turpmāku attīstību, jāsecina, ka inflācijas līmenis Latvijā saglabājas zems, šā gada pirmajos astoņos mēnešos patēriņa cenas samazinājās par 0,4%, kas ir visai netipiski pie augošas ekonomikas. Zemo izejvielu cenu laikā noteicošais faktors

cenu izmaiņām bija importētā inflācija, visizteiktāk tas ir manāms energoresursu tirgū, kur Latvijai kā importētājvalstij ir jāpiemērojas pasaules tirgus tendencēm. Runājot par inflāciju ārējā vidē, jāatzīmē, ka gan naftas, gan pārtikas cenas ir stabilizējušās un krasas svārstības turpmāk nav gaidāmas. Savukārt augošs nodarbinātības līmenis un darba samaksa Latvijā stimulēs pakalpojumu cenu pieaugumu. Tādējādi gan ārējā vidē, gan arī iekšējie procesi liecina, ka patēriņa cenas šogad saglabāsies zemā līmenī, turpmāk saglabājot minimālu kāpumu. Līdz ar to sagaidāms, ka gada vidējā inflācija būs tuvu nullei.

 [Pieteikties jaunumu saņemšanai e-pastā](#)

Vairāk par šo tēmu

[FM: Jūlijā Latvijā atgriežas inflācija](#)

10/08/2020

[FM: Straujā degvielas cenu krituma dēļ maijā fiksēta deflācija](#)

08/06/2020

[FM: Patēriņa cenas aprīlī palika nemainīgas](#)

05/06/2020

<https://www.fm.gov.lv/lv/fm-cenu-kritumu-augusta-ietekme-sezonalie-faktori>